

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 13-10-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/2723-1/13-10-
2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 149/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος, στην έδρα της, την 08.10.2014 και ώρα 10:00, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Πέτρου Χριστόφορου και τα αναπληρωματικά μέλη Σπυρίδων Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Γρηγόριος Λαζαράκος και Χαράλαμπος Ανθόπουλος, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά και Δημητρίου Μπριόλα, αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Ε. Μαραγκού, νομική ελέγκτρια - δικηγόρος, ως βοηθός εισηγήτρια και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα ακόλουθα:

Με το με αριθμ. πρωτ. ../..... (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/2723/02.05.2014) έγγραφο προς την Αρχή, το Κέντρο Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης & Υποστήριξης (εφεξής ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) [περιοχής] X ζητά τη συνδρομή και δη, τη γνώμη της Αρχής σχετικά με τη χορήγηση εγγράφων: υλικού αξιολόγησης – «tests» στον αιτούντα Α.

Συγκεκριμένα, ο αιτών Α ζητά δια της πληρεξουσίου δικηγόρου του, τη χορήγηση του υλικού αξιολόγησης το οποίο χορηγήθηκε στον ίδιο κατά τη διάρκεια πολυετούς

αξιολόγησής του από ψυχολόγους και εκπαιδευτικούς του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. [περιοχής] Χ και το οποίο εμπεριέχεται μεταξύ άλλων εγγράφων στον ατομικό φάκελό του που τηρείται στο ως άνω αναφερόμενο ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Εν τούτοις, το ΚΕ.Δ.Δ.Υ. [περιοχής] Χ με επιστολή που επισυνάπτει στην αίτησή του προς την Αρχή και την οποία είχε απευθύνει στον αιτούντα, συνοδευόμενη από αντίγραφα άλλων αιτούμενων εγγράφων από τον ατομικό φάκελό του, ενημέρωνε τον αιτούντα ότι λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρ. 5 του ν. 2690/1999 (Κ. Δ. Διαδ.) κωλύεται να του χορηγήσει πρόσβαση στο υλικό αξιολόγησης καθώς αυτό προστατεύεται αυτοτελώς από τον νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (ν. 2121/1993) καθώς και επειδή αποτελούν προδιατυπωμένα υποδείγματα χρήσης (προστασία ως «βιομηχανική ιδιοκτησία»). Επιπλέον, επειδή μεν, έκρινε ότι με τη τυχόν χορήγησή τους θα ετίθετο και θέμα ομαλής λειτουργίας της υπηρεσίας, αναγνώριζε δε, το δικαίωμα για πρόσβαση στον ατομικό φάκελο του αιτούντος, αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της Αρχής για το ζήτημα που ανακύπτει.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων της υπόθεσης, αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών δεδομένων και του υποκειμένου αυτών αντίστοιχα, ενώ στο στοιχ. δ' του ίδιου άρθρου ορίζεται και η έννοια της επεξεργασίας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η «συλλογή», η «καταχώριση», καθώς και η «διατήρηση ή αποθήκευση». Ακολούθως, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας, ενώ στο άρθρο 5 ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Περαιτέρω, το άρθρο 12 του ίδιου νόμου καθιερώνει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα που το αφορούν με κύριο σκοπό να βεβαιώνεται το υποκείμενο για την ακρίβεια και τον σύννομο χαρακτήρα της επεξεργασίας των δεδομένων του (βλ. αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ). Ως εκ τούτου, για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης δεν απαιτείται η επίκληση εννόμου συμφέροντος, αφού θεωρείται δεδομένο το έννομο συμφέρον (έστω και ηθικό) του υποκειμένου να λάβει γνώση πληροφοριών που το αφορούν και οι οποίες έχουν καταχωρηθεί σε αρχείο που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας (πρβλ. Αποφάσεις 57/2004, 54/2007 και 16/2009 της Αρχής, όπου επισημαίνεται ότι το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 παρέχει στο υποκείμενο

των δεδομένων διαφορετική νομική προστασία από ότι τα άρθρα 450 επ. ΚΠολΔ και 902-903 ΑΚ για την επίδειξη εγγράφων, συνεπώς ακόμη και η τελεσίδικη απόρριψη του αιτήματος του υποκειμένου για επίδειξη εγγράφων δεν αποκλείει την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης με βάση το άρθρο 12 του ν. 2472/1997), έτσι ώστε να πραγματώνεται η βασική αρχή των διατάξεων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που συνίσταται στη διαφάνεια της επεξεργασίας ως προϋπόθεση κάθε περαιτέρω ελέγχου της νομιμότητάς της εκ μέρους του υποκειμένου των δεδομένων (βλ. Αποφάσεις της Αρχής με αριθμ. 71/2013, 72/2013 και 98/2014). Επιπλέον, η Αρχή με τη με αριθμ. 3/2009 Γνωμοδότησή της (σημείο Δ) έκρινε ότι καθώς το δικαίωμα πρόσβασης προβλέπεται ειδικότερα στο άρθρο 12 του ν. 2472/1997 κάθε σχετικό αίτημα θα πρέπει να ικανοποιείται από τη Διοίκηση με βάση αυτή τη διάταξη και όχι τη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (πρβλ. και ΣτΕ 3130/2000). Η Διοίκηση, μάλιστα, θα πρέπει να λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπόψη το δικαίωμα του αιτούντος για πρόσβαση στα προσωπικά του δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997, ακόμη και όταν το ίδιο το υποκείμενο υποβάλει την αίτησή του με βάση το άρθρο 5 του ν. 2690/1999, καθώς μπορεί να μη γνωρίζει το ειδικότερο δικαίωμα πρόσβασης που του παρέχει ο ν. 2472/1997 (πρβλ. Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, στην από 30.06.2008 προαναφερθείσα Γνώμη του, ό.π., σελ. 13, σκέψεις 64-67, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.edps.europa.eu). Παράλληλα, η τυχόν άρνηση της Διοίκησης υπόκειται και στον έλεγχο των αρμόδιων δικαστηρίων. Στο ίδιο πνεύμα η Αρχή είχε και παλαιότερα, κρίνει επί προσφυγών άσκησης δικαιώματος πρόσβασης σε γραπτά δοκίμια τόσο πανελλαδικών εξετάσεων όσο και διαγωνισμών ΑΣΕΠ ότι η διάταξη του άρθρ. 12 του προαναφερόμενου νόμου ρυθμίζει ειδικώς το δικαίωμα πληροφόρησης όταν πρόκειται για προσωπικά δεδομένα του ίδιου του υποκειμένου και κατά συνέπεια, ανεξάρτητα από την εφαρμογή ή όχι του άρθρ. 5 παρ. 5 του Κ. Δ. Διαδ. εφαρμόζεται οπωσδήποτε το άρθρ. 12 του ν. 2472/1997 (βλ. Αποφάσεις της Αρχής με αριθμ. 10/2003, 13/2005, 40/2006, 66/2006 και 16/2008)

2. Εξάλλου, το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να περιοριστεί εν όλω ή εν μέρει μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12 παρ. 5 του ν. 2472/1997, ήτοι με απόφαση της Αρχής «[...] εφόσον η επεξεργασία γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων» (πρβλ. Γνωμοδότηση 1/2003 της Αρχής, όπου κρίθηκε ότι στις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σύμφωνα με το ν. 2225/1994 δεν εφαρμόζεται το

δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 12 του ν. 2472/1997, αφού θα καθίστατο ανέφικτη η συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων) και στο άρθρο 13 παρ. 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «[...] όταν ο περιορισμός αυτός απαιτείται για τη διαφύλαξη: α) της ασφάλειας του κράτους, β) της άμυνας, γ) της δημόσιας ασφάλειας, δ) της πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης παραβάσεων του ποινικού νόμου ή της δεοντολογίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, ε) σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, στ) αποστολής ελέγχου, επιθεώρησης ή ρυθμιστικών καθηκόντων που συνδέονται, έστω και ευκαιριακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ) και ε), ζ) της προστασίας του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.».

Ωστόσο, η Αρχή με τη με αριθμ. 73/2010 Απόφασή της έχει κρίνει επί του ειδικότερου δικαιώματος πρόσβασης του καταγγελλόμενου σε καταγγελία υποβληθείσα εις βάρος του σε δημόσια υπηρεσία, ότι δύναται να περιοριστεί και στις περιπτώσεις που κατά το άρθρο 5 παρ. 3 του Κ.Δ.Διαδ., η έγγραφη καταγγελία αφορά την υπό στενή έννοια ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του καταγγέλλοντος ή άλλου τρίτου προσώπου ή όταν με τη γνωστοποίηση της έγγραφης καταγγελίας παραβλάπτεται απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις (υποχρεωτικοί περιορισμοί του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα), καθώς και αν η καταγγελία περιέχεται σε συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του καταγγελλόμενου είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα της υπόθεσης (δυναμικοί περιορισμοί του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα). Επιπλέον, όταν ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που ρυθμίζουν την έρευνα και διεκπεραίωση συγκεκριμένων καταγγελιών από την οικεία δημόσια υπηρεσία, επιβάλλουν ή επιτρέπουν, ενδεχομένως, απόλυτη ή μερική τήρηση μυστικότητας καθώς και όταν με τη γνωστοποίηση των στοιχείων του καταγγέλλοντος απειλείται το υπέρτατο έννομο αγαθό της ζωής του.

Η ως άνω αναφερόμενη απόφαση αναγνωρίζει ότι υπό ορισμένες προϋποθέσεις είναι δυνατόν να τεθούν κάποιοι περιορισμοί στο συγκεκριμένο δικαίωμα πρόσβασης σε καταγγελία λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα και ενδεχομένως περιεχομένου του, καθώς μεταξύ άλλων μια καταγγελία κατά κανόνα εμπεριέχει και δεδομένα τρίτων προσώπων.

3. Στην υπό κρίση περίπτωση, το υλικό αξιολόγησης «test» αποτελεί προσωπικό δεδομένο του υποκειμένου, ήτοι του αιτούντος Α (άρθρ. 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997), το οποίο αποτελεί μέρος του ατομικού φακέλου του που τηρείται στο αρχείο του ΚΕ.Δ.Δ.Υ [περιοχής] Χ, ως υπεύθυνου επεξεργασίας (άρθρ. 2 στοιχ. δ', ε' και ζ' του ν. 2472/1997). Ως εκ τούτου, το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων εξετάζεται ειδικώς, αυτοτελώς και πλήρως υπό το πρίσμα του άρθρ. 12 του νόμου αυτού.

Το ΚΕ.Δ.Δ.Υ [περιοχής] Χ δεν επικαλείται κάποιον από τους λόγους περιορισμού ή άρσης του δικαιώματος πρόσβασης του αιτούντος, όπως προβλέπονται στη παρ. 5 του άρθρ. 12 του ν. 2472/1997 ενώ από τα αναφερόμενα στην αίτηση του ΚΕ.Δ.Δ.Υ, δεν προκύπτει, ότι συντρέχει λόγος υπαγωγής του δικαιώματος σε κάποιον από περιορισμούς που προβλέπονται στο ν. 2472/1997 και στην Οδηγία 95/46/ΕΚ.

4. Αναφορικά με την επίκληση εκ μέρους του ΚΕ.Δ.Δ.Υ [περιοχής] Χ των διατάξεων της παρ. 1, 3 και 5 του άρθρ. 5 του ν. 2690/1999 (Κ.Δ.Διαδ) και ειδικότερα την επίκληση του απόρρητου χαρακτήρα του υλικού αυτού, σημειώνεται, ότι πέραν του ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνον για την πρόσβαση τρίτου σε διοικητικά έγγραφα, από τις διατάξεις του άρθρ. 9 της ΥΑ Γ6/4494/1.11.2001 και του ν. 2472/1997 προκύπτει ότι το απόρρητο των ατομικών φακέλων που τηρεί αφορά επίσης, σε τρίτους και όχι στο ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων ενώ ουδόλως αποτελεί απόλυτο απόρρητο (βλ. παρ. 4 του προαναφερθέντος άρθρ. 9). Άλλωστε, ακόμη και έγγραφα χαρακτηριζόμενα ως απόρρητα από τον νόμο, δύνανται κατ' εξαίρεση να γνωστοποιηθούν σε συγκεκριμένο πρόσωπο, εάν το περιεχόμενο του εγγράφου αφορά ευθέως στο πρόσωπό αυτό και ιδίως την υπηρεσιακή ή ατομική κατάσταση του (βλ. Ολ.ΣτΕ2139/1993, ΣτΕ 3130/2000, ΣτΕ 1116/2009).

Επιπλέον, η επίκληση της δημιουργίας ζωτικών προβλημάτων στην ομαλή και εύρυθμη λειτουργία της εμπλεκόμενης υπηρεσίας από τη χορήγηση αυτού του απόρρητου υλικού δεν αποτελεί νόμιμο λόγο απόρριψης του αιτήματος πρόσβασης του αιτούντος έστω και με βάση την παρ. 3 του άρθρ. 5 του ν. 2690/1999.

Όσον αφορά δε, τον έτερο ισχυρισμό ότι το υλικό αξιολόγησης προστατεύεται αυτοτελώς από τον νόμο για την πνευματική ιδιοκτησία ή /και βιομηχανική ιδιοκτησία, προβάλλεται επίσης, αλυσιτελώς και αόριστα. Συγκεκριμένα, δεν παρατίθενται συγκεκριμένες διατάξεις της νομοθεσίας περί βιομηχανικής ιδιοκτησίας και θεμελίωση λόγων που επιτρέπουν την ένταξη του εν λόγω υλικού αξιολόγησης

στο προστατευόμενο νομικό πλαίσιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η δε, νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία, την οποία ομοίως το ΚΕ.Δ.Δ.Υ [περιοχής] Χ επικαλείται αλλά δεν στοιχειοθετεί λόγους που δικαιολογούν υπαγωγή σε διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας αναφορικά με το επίμαχο υλικό, δεν θεσπίζει απόρρητο αλλά αποσκοπεί στην προστασία του δημιουργού αναφορικά με τα δικαιώματα (περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα) που αυτός απολαμβάνει επί του έργου του. Για το λόγο αυτό δεν μπορεί να αποκλείσει την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου που ασκείται από τον αιτούντα, καθώς η άσκηση του δικαιώματος αυτού, αφενός έχει εντελώς διαφορετικό αντικείμενο, ήτοι την πρόσβαση του υποκειμένου των δεδομένων σε κάθε πληροφορία που το αφορά και αφετέρου, ουδόλως προσβάλλει τα δικαιώματα του δημιουργού. Ακόμη και στην περίπτωση που γίνει δεκτός ο ισχυρισμός περί εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου θα έπρεπε να ικανοποιηθεί με μόνη επισήμανση τις σχετικές και συγκεκριμένες προστατευτικές διατάξεις που αφορούν στο έργο του δημιουργού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφαινεται ότι το ΚΕ.Δ.Δ.Υ [περιοχής] Χ οφείλει να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, Α και να του χορηγήσει αντίγραφο του αιτούμενου υλικού αξιολόγησης.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου